

Megkezdődtek a kubai-angolai tárgyalások

● **Havanna (MTI)**
Agostinho Neto, az Angolai Népi Köztársaság elnöke, az Angolai Népi Felszabadítási Mozgalom vezetője

és kísérete egyhetes hivatalos látogatásra Havannába érkezett. Az angolai államfőt a repülőtéren Fidel Castro, a Kubai KP első

titkára, miniszterelnök, Osvaldo Dorticos államfő, Raúl Castro miniszterelnök-helyettes fogadta.

Pénteken délelőtt Havannában, a Forradalom palotájában megkezdődtek a tárgyalások a kubai látogatáson tartózkodó Agostinho Neto angolai államfő és a Fidel Castro kubai miniszterelnök vezette küldöttségek között.

A megbeszélést követően az Angolai Népi Köztársaság elnöke és a kíséretében levő személyiségek koszorút helyeztek el a forradalom terein Jose Marti emlékművének előtt.

A nap hátralevő részében az angolai államfő és kísérete megtekintette Havanna nevezetességeit, este a kubai kormány fogadást adott az angolai elnök tiszteletére.

A szovjet haditengerészet napja

Ny. Szmirnov, a hadiflotta-főparancsnok első helyettesének nyilatkozata

● **Moszkva (MTI)**

Nyikolaj Szmirnov flotta-tengernagy, a szovjet hadiflotta főparancsnokának első helyettese július 25-e, a szovjet haditengerészet napja alkalmából pénteken nyilatkozatot adott a TASZSZ tudósítójának.

A flotta-tengernagy hangsúlyozta, hogy a szovjet hadiflotta-nak nincsenek és nem is lehetnek agresszív törekvései, amint azt egyes imperialista körök próbálják állítani. A szovjet flotta senkit sem fenyeget és nem eszköz a más országok belügyeibe való beavatkozásra.

Nyikolaj Szmirnov a továbbiakban elmondta: a szovjet haditengerészek helyeslik az SZKP-nak a béke szilárdítására irányuló politikáját és azt a célkitűzést, hogy kedvező feltételeket teremtsen a kommunizmus építéséhez.

A flotta-tengernagy vége-

zetül megállapította: A flotta a szovjet fegyveres erők valamennyi haderő- és fegyverneméhez hasonlóan jól tudja, hogy az ország határainak védelme felelősségteljes feladat. A flotta mindig harci készenlétben áll.

Megalakult Portugália új kormánya

● **Lisszabon (MTI)**

A lisszaboni Belém-palotában pénteken este letette az esküt Mario Soares portugál miniszterelnök és kormánya.

A kabinetben, amelyben 1974. április 25., azaz a fasiszta diktatúra megdöntése óta első ízben nem vesznek részt kommunisták és baloldali katonatisztek, 11 szo-

cialista, valamint a párthoz közel álló 3 független polgári személyiség és két mérsékelt beállítottságú aktív és egy nyugállományban levő katonatiszt kapott helyet.

Az új kormány külügyminisztere José Manuel de Medeiros Ferreira, az Azevedo-kormány külügyi államtitkára lett. Belügyminiszteré Manuel da Costa Bras alezredes nevezték ki, aki 1975. március 11. előtt már betöltötte e tisztséget. A hadügyi tárcát Mario Firmino Miguel alezredes, a Spínola elnöksége idején alakított kormányok hadügyi minisztere kapta. Lisszabonban úgy tudják, hogy a két katonatiszt közel áll Ramalho Eanes köztársasági elnökhöz.

A gazdasági tárcák közül a pénzügyminiszteri tisztséget Henrique Medina Carreira kapta, gazdasági tervezési miniszter pedig a független Antonio Sousa Gomes lett. Mindketten államtitkár-helyettesek voltak az előző kormányban. Munkaügyi miniszteré Francisco Marcelo Curto-t, eddigi munkaügyi államtitkárát nevezték ki.

Az új kormány programját jövő héten terjesztik a nemzetgyűlés elé.

RÁDIÓTELEX

DR. SZALAI BÉLA SZÍRIÁBA UTAZOTT

Dr. Szalai Béla külkereskedelmi minisztériumi államtitkár pénteken, a 23. Damaszkuszi Nemzetközi Város megnyitására Szíriába utazott. A repülőtéri búcsúztatásnál jelen volt Sadiq Sadiqni, a Szíriai Arab Köztársaság budapesti nagykövete.

SCHMIDT HAZAÉRKEZETT BONNBA

Helmut Schmidt nyugatnémet kancellár az Egyesült Államokban és Kanadában tett kilencnapos látogatásának befejeztével pénteken visszaérkezett Bonnba.

TASZSZ-KÖZLEMÉNY

Tekintettel arra, hogy sikeresen befejeződtek a bejelentett rakétakísérletek, a Barents-tenger körzetét (az északi szélesség 73. foka és a keleti hosszúság 35. foka metszéspontja körül 40 tengeri mérföld sugarú kör), amelyet június 26-ától lezártnak nyilvánítottak, július 25-től ismét használhatják a hajók és a repülőgépek.

FOLYTATÓDIK A TUDOMÁNYOS PROGRAM

Borisz Volinov és Vitalij Zsolobov űrhajósok a Szalet-5 tudományos űrállomás fedélzetén folytatják a tudományos műszaki kutatóprogram végrehajtását. A kozmonauták műszaki kísérletet végeztek a navigációs mérési módszerek kidolgozására. Az orvosi kísérletek keretében folytatott megfigyelések célja az, hogy meghatározzák, milyen hatással van a súlytalanság az ember vérkeringési rendszerére.

A MARS FELETT AZ ÉGBOLT RÓZSASZÍN

A korábbi közlésekkel ellentétben a Mars felett az égbolt nem kék, hanem halvány rózsaszín, feltehetően a levegőben szálló apró, vöröses talajrészecskék miatt.

FOGADÁS AZ EGYIPTOMI NEMZETI ÜNNEP ALKALMÁBÓL

Wagih M. Roushdy, az Egyiptomi Arab Köztársaság budapesti nagykövete, az egyiptomi nemzeti ünnep alkalmából pénteken fogadást adott a nagykövetségen. A fogadáson részt vett dr. Polinszky Károly oktatási miniszter, dr. Zsögön Éva egészségügyi miniszterümi államtitkár, Garai Róbert külügyminiszter-helyettes.

Dr. Székér Gyula befejezte angliai tárgyalásait

● **London (MTI)**

Dr. Székér Gyula, a Minisztertanács elnökhelyettese befejezte ötnapos, hivatalos nagy-britanniai látogatását és pénteken délután hazautazott Londonból. A heathrowi repülőtéren a magyar vendéget és kíséretét P. S.

Preston, a kereskedelemügyi minisztérium államtitkára búcsúztatta. Elutazása előtt a miniszterelnök-helyettes a brit sajtó képviselőivel találkozott és válaszolt az újságírók kérdéseire. Dr. Székér Gyula megérkezett Budapestre.

Hazaérkezett Algériából az OBT küldöttsége

Dr. Nyilas József nyilatkozata

● **Budapest (MTI)**

Hazaérkezett Algériából a Magyar Békemozgalom küldöttsége. A delegáció vezetője, dr. Nyilas József tanácskezelő egyetemi tanár a következőket mondta az MTI munkatársának:

— Küldöttségünk egyhetes látogatást tett Algériában. Ez volt az első alkalom, hogy az észak-afrikai országban egy nemzeti békemozgalom delegációját fogadták. Baráti megbeszélést folytattunk Ahmed Zemerlinnel, az Algériai Békatanács elnökével és a Béke-világatnacs elnökségének néhány algériai tagjával. A küldöttséget fogadta Mohamed Serif Meszadija, a Nemzeti Felszabadítási Front koordinátora, valamint Brahim Kabouya, a tömegszervezeti és Mohamed Ksouiri, a külügyi osztály vezetője.

Az eredményes tárgyalásokon megalapoztuk sokatígéret kétoldali kapcsolatainkat. Széles körű lehetőség nyílt az algériai nép lendületes építőmunkájának megismerésére. A főváros tanulmányozása mellett jártunk Oránban, egy szövetségési mintafaluban, a nyugat-afrikai új egyetemi központ építkezésénél, egy gázseppfolyósító, valamint egy olajfinomító üzemben, s találkoztunk a nemzeti olajtársaság, a Sonatrach több vezetőjével.

— A személyes tapasztalatok is meggyőztek arról, hogy a Nemzeti Charta népszavazással történt elfogadása után az algériai nép egyetemesen, nagy lelkesedéssel támogatja a Forradalmi Tanács, a Nemzeti Felszabadítási Front által felvázolt szocialista orientációjú fejlődést. Amint algériai barátaink elmondták, az ország sajátos viszonyainak figye-

lembevételével még határozottabban kívánunk előrehaladni a társadalmi haladás útján. Nemzetközi állásfoglalásokban pedig sikra szólnak a béke, s a népek anti-imperialista küzdelmének támogatásáért. Ebben a nagy munkában — algériai fogalmazás szerint — a fiatal ország történetének most kezdődő harmadik szakaszában természetes szövetségesként tekintenek a szocialista országokra, köztük a Magyar Népköztársaságra is. Mély benyomást tett ránk, hogy Algéria az ifjúság országa, látogatásaink során mindezt találkoztunk vezető tisztségekben is az észak-afrikai ország új, tehetséges, szorgalmas nemzedékével.

— Megbeszéléseinkben szó volt az októberi budapesti fejlődési világkonferencia előkészületeiről is. Algéria nagy érdeklődést tanúsít a konferencia munkájában.

Nem engedik elszállítani a sebesülteket

● **Bejrút (AFP)**

A libanoni jobboldali erők újabb támadása miatt pénteken ismét kudarcot vallott a Nemzetközi Vöröskereszt kísérlete, hogy elszállítsa a sebesülteket a Tell Zaatar palesztinai menekülttáborból. A Vöröskereszt háromtagú küldöttsége, amelynek feladata az elszállítás előkészítése volt, csak félórát tartózkodott a táborban, ugyanis a jobboldali erők rádió felhívásaitól kitértek a távozásra.

Bunkerpszichózis

● **Kommentárunk**

Hírügynökségi jelentések szerint a Dél-afrikai Köztársaság hatóságai futószalagon hozzák az intézkedéseket az újabb zavargások megakadályozására. „Soweto nem ismétlődhet meg!” — adta ki a jelszót Johannes Balthazar Vorster miniszterelnök. A hatalmas belső erőszak szervezete a szokásosnál is „éberebb”. Az afrikaiak úgynevezett normális körülmények között is csak különleges engedéllyel utazhatnak ugyan az ország egyik részéből a másikba, pillanatnyilag azzal sem.

A nagyvárosok fehér körzeteiben feltűnő színes bőrűek máskor is el lehetnek készülve arra, hogy marcóna fegyveresek igazoltatják őket. Most azonban szabályos, zárt katonai-rendőr kordon veszi körül Johannesburg, Pretoria, Durban és más metropolisok afrikai gettóegyedét.

James Kruger rendőrniszter felhívott egy pretoriai telefonszámot a minap, utána a hadsereg és a rendőrség külön hálózatán végigszárguldt az utasítás: korlátozás nélkül alkalmazandó a „belbiztonsági törvény”. Magyarul ez annyit jelent, hogy a „normálisnál” is sokkal gyakoribbak lesznek a bíróság kikapcsolásával fogatosított tömeges, meghatározatlan időre szóló őrizetbe vételek.

Csakohgy mindez nem először történik! Néhány esztendővel ezelőtt, amikor egy másik johannesburgi előváros, Sharpeville poklában robbant a keserűség, a rendőrség ugyanis sortűzzel válaszolt, ugyanígy mentek a körtelefonok, ugyanígy zártultak be a kordonok, ugyanígy csaholtak a „ban-tuvadász” farkaskutyák. A kormány akkor is kiadta a jelszót: soha többé Sharpeville! És mégis robbant az új Sharpeville — ezúttal Sowetónak hívják.

Vorster és legjobb barátja, az ország második embere, Hendrik van der Bergh tábornok, a Boss nevű tit-

kosszolgálat főnöke nemrég újra kijelentette: „Ha egész Afrikában megszűnik a fetheruralom, a Dél-afrikai Köztársaság akkor is bunker marad, amely a végső-kig ellenáll.”

Mindezt, a gyűjtogatástól a bunkerpszichózisig, sőt a valóságos bunkerig egyszer már kipróbálta egy Vorster-nél sokkal erősebb fajlűdöző rezsim. A valóságos bunker ma történelmi kuriózum — a pszichózis azonban a jelek szerint még nem mindenütt az.

BÁTYAI JENŐ:

Lapok a szegedi tudomány-és technikatörténelemből

136.

Dr. Egervári Jenő matematikus, Debrecenben született, 1891-ben. Középfiskolai tanulmányainak befejeztével a budapesti tudományegyetemen tanult, ahol 1914-ben doktorált. Tanulmányainak befejeztével előbb a budapesti Földrendési Observatóriumba került, majd felsőiparisiskolában tanított. Közben a szegedi egyetemen 1922-ben magántanárként minősítették, de 1927-ben a Tanácsköztársaság ideje alatt tanúsított magatartása miatt azt visszavonták, és csak tíz év múlva ismerték el újra. Néhány évig a szegedi, majd a budapesti tudományegyetemen adott elő. Első sikeres tudományos szerepléséért 1932-ben megkapta a König Gyula-díjat. A műegyetem tanszékvezető egyetemi tanárává 1941-ben nevezték ki.

Egervári közel félévszázados munkássága során közel száz önálló, saját kutatási eredményeit közlő tanulmányt jelentetett meg. Munkái különösen jelentős König Dénes grafelméleti tételének általánosítása, amely az ökonometriában nyert alkalmazást. Erdemes megjegyezni, hogy eljárását a nemzetközi szakirodalom magyar módszerként tartja számon. (A grafelmélet a topológiának a grafokkal, azaz bizonyos számú pontból és bizonyos szögpont-párokat összekötő vonaldarabokból álló alakzatokkal foglalkozó része.) Fontos kutatási területe volt a geometria és a differenciálegenleték elmélete, valamint alkalmazása, különösen a differenciálgeometria kérdése. Később a forgó rendszerek kritikus szögsebességeinek megállapításával és a kinetikus gázelmélet alapjaival foglalkozott. Élete utolsó szakaszában figyelme a matrixel-

mélet felé fordult, és a matematika e sokak által lezártnak vélt területét számos új eredménnyel gazdagította. A matrixelmélet alkalmazásával foglalkozó munkái közül kiemelkednek a függőhidak általános elméletének megalapozásáról és felépítéséről írt dolgozatai. (A matrix az algebra fontos és gyakran alkalmazott fogalma. Mennyiségekből alkotott téglalap alakú táblázat, amely meghatározott számú sorból és oszlopból áll.)

Külföldi és hazai elismerései mellett a Magyar Tudományos Akadémia 1943-ban levelező, 1946-ban rendes tagjává választotta.

Budapestben halt meg, 1958-ban.

A szegedi tudományegyetem legelső fészekrakói között ott volt **dr. Gyulai Zoltán** fizikus, aki Pipén született, 1887-ben. Középfiskolai tanulmányainak befejeztével a kolozsvári tudományegyetemen tanult, és ott szerzett oklevelet 1913-ban, doktori címet pedig a szegedi tudományegyetemen 1922-ben. Tizenhárom éven keresztül dolgozott a kísérleti fizikai intézetben helyettes tanár, magántanár és rendkívüli tanár minőségekben. Önálló katedrát a debreceni tudományegyetemen kapott 1935-ben. Hosszabb tanulmányutat tett a göttingeni egyetemen, és számos külföldi egyetemen volt vendégelőadó, illetve vendégprofesszor. Több hazai és külföldi tudományos társaság választotta tagjának.

Hosszú kutató munkássága során elsősorban szilárdtest fizikával foglalkozott, különösen a févvezetők, a fényelektromos jelenségek és a kristálynövekedés terén tett mind az elmélet, mind a gyakorlat — főként a híradástechnika — számára nagyon érdekes megállapításokat.

A Magyar Tudományos Akadémia 1932-ben levelező, 1953-ban rendes tagjává választotta. A Göttingeni Tudományos Akadémia levelező tagságát 1962-ben nyerte el.

A Kossuth-díjat 1953-ban kapta meg, az Alami díj I. fokozatával 1966-ban tüntették ki. A Munka Érdemrend arany fokozatát két alkalommal érdemelte ki.

A budapesti műszaki egyetem tanszékvezető egyetemi tanáraként 1962-ben vonult nyugalomba, de a Magyar Tudományos Akadémia kristálynövekedési kutatócsoportját egészen haláláig vezette.

Budapestben, 1968-ban halt meg. Az elméleti és a kísérleti fizika kimagasló tudósa, **dr. Lánzos Kornél** 1893-ban született. Középfiskolai tanulmányainak befejeztével a szegedi tudományegyetemre iratkozott be, és itt szerzett oklevelet és doktori címet. Ezután Németországba ment, és ottani egyetemeken tanított. A Pardue egyetemre 1931-ben nevezték ki professzorrá. 1946—49. között a Boeing társaság kutató mérnöke volt, majd a Los Angeles-i California egyetem matematikai és repüléstechnikai intézetében dolgozott. Az irországi dublini egyetemre 1954-ben kapott meghívást, amit el is fogadott, és élete végéig ott tanított. Hosszabb időn át volt Einstein közvetlen munkatársa. Az általános relativitáselmélet, továbbá a numerikus analízis, a variációs számítás és a differenciáloperátorok elmélete terén végzett értékes kutatásokat. A fizikusok 1973. évi vándorgyűlésén Szegeden még jelen volt, a következő évben halt meg Dublinban, 81 éves korában.

Az elméleti fizika igen ígéretes, de rövidre szabott életű tudósa, **dr. Horváth János István** Szegeden, 1922-ben született. Egyetemi tanulmányait is szülővárosában végezte, és itt volt tanszékvezető egyetemi docens. A kvantummechanika és általában az atomfizika, az elektrodinamika és a statisztikus mechanika problémáival foglalkozott. Szegeden, 1970-ben halt meg, 48 éves korában.

(Folytatjuk.)